

Posudek vedoucího práce na magisterskou diplomovou práci

Pivodová, Klarisa: *Otakar Hostinský a jeho přínos k českému myšlení o tanci.* Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra estetiky, Praha 2013, 98 stran.

Klarisa Pivodová si ve své magisterské diplomové práci dala za úkol prozkoumat vědecký odkaz Otakara Hostinského a zjistit, do jaké míry a jakým způsobem se v něm objevuje zpracování umění lidského pohybu s tím, že hlavní důraz v tomto širším vymezení bude směřován k problematice tance.

Metodologicky byla tudíž práce v první přípravné fázi orientována na vyhledání Hostinského textů, v nichž se zvolenou problematikou zabývá. Tyto texty jsou pak postupně analyzovány. Vzhledem k tomu, že se zvolená tematika u Hostinského průběžně objevuje od velmi raných textů až po závěrečné období, autorka postupně přesvědčivě prokazuje, že umění lidského pohybu nebylo u Hostinského opomíjeným tématem, jak se dosud zdálo. Diplomová práce především ukazuje, jak Hostinský hledal správný způsob pro zařazení tance (a celkově toho, co chápal jako umění hnutí v prostoru) do klasifikace umění, k čemuž byl do určité míry v první fázi „přinucen“ charakterem vědeckého úkolu (heslo *Umění* v Riegrově *Slovníku naučném* a následně úloha tance v souborném uměleckém díle v disertaci *Hudební krásno a souborné umělecké dílo*). Autorka postupně při zpracování tématu zjišťovala, že širší problematika tanečního umění je u Hostinského vázána na jeho snahu přesně vymezit klasifikační kritéria pro rozdělení uměleckých druhů a současně ukázat, které estetické základní podmínky jsou zásadní při sdružování dvou a více uměleckých druhů. V této průběžně sledované linii diplomová práce podnětně ukazuje, jak Hostinský systematicky postupně budoval teorii tance již tím, že například jako formující prvky tance v primární úrovni pohybu označuje mimiku a gesto. Nicméně Pivodová dále analyticky sleduje, že Hostinský třeba právě v chápání významu gesta a mimiky není v dalším vývoji názorů na problematiku tance zcela konzistentní. Důležité je také zjištění, že Hostinský tanec (případně odděleně mimiku) chápal v navržené klasifikaci jako rovnoprávné s dalšími uměleckými druhy a že vycházel z prací německy píšících (tedy německých?) estetiků. Pivodová konstatuje, že Hostinský tyto autory kritizuje za to, že si nevěšili mimiky. To by znamenalo, že Hostinského začlenění mimiky (později pantomimy) jako samostatného uměleckého druhu do klasifikace je jeho osobitým příspěvkem. Následně Pivodová upozorňuje také na to, že Hostinský negativně hodnotil klasifikaci umění v německé idealistické estetice (filosofii), zejména u Schellinga, Hegela, Weisse. Opět se konstatuje, že nikdo z nich nepochyboval

s mimikou, za což byli Hostinským kritizováni. Tady není zcela jasné, zda se i předcházející kritika vztahovala právě k těmto estetikům, nebo překračovala užší vymezení německé idealistické estetiky. Tematiku Hostinského zdrojů v názorech na „umění hnutí v prostoru“ by stálo za to ještě důkladněji prozkoumat, protože diplomová práce jasně ukazuje, že Hostinského klasifikační kritéria a z nich vyplývající vydělení samostatných uměleckých druhů mají sice základ v tradici formalistické estetiky, která je zde ovšem výrazně rozšířena o úvahy, které vyplývají z problematiky souborného uměleckého díla. A zde není zcela jasné, nakolik Hostinský reaguje na Wagnerovu koncepci „Gesamtkunstwerku“, nebo silnou dobovou pozici francouzského modelu opery s tradiční oddělenou funkcí baletní a pantomimické složky.

Důležitou součástí diplomové práce je také kapitola, která prokazuje další rozvíjení tematiky v případě dvou Hostinského žáků: Z. Nejedlého a O. Zicha. Určitě významnější je návaznost Zichova, zejména v jeho práci „Estetika dramatického umění“. Rozvíjení této tematiky by v případném dalším navazování na tuto práci bylo určitě přínosné, protože jak ukazuje Pivodová, Zich mnohem více oddělil funkci lidského těla v tanečním a dramatickém umění, a z hlediska obsahového (pohyby nic nebo něco znamenají) jednoznačně oddělil tanec a pantomimu.

Závěrem: Diplomová práce Klarisy Pivodové naplnila cíl, který si stanovila. Na základě prostudování relevantních pramenů a literatury prokázala, že zvolená tematika má v Hostinského systému estetiky významné místo, autor se tematikou průběžně a v podstatě systematicky zabýval, přestože jí nakonec nevyhradil specializovanou studii.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 27. 1. 2014

Doc. PhDr. Roman Dykast, CSc.